

λιτρῶν· αἱ δαπάναι τῆς πολιτείας ὑπερέβαινον τὰς προσόδους 40 μιλλιόνια· ἡ συχνὴ ἀλλαγὴ τῶν βουλευτῶν ἐπροξένει μεγάλα κακὰ, ἐπειδὴ πᾶς διάδοχος, διὰ τὴν ἀποκτῆσιν μεγάλου ἡνομα κατήργει τὰς πράξεις τῆς προκατόχου, καὶ ἔτι πᾶς ἀκριβοῦς τηρητὴς τῶν πραγμάτων ὀφθαλμοφανῶς ἔβλεπε τὴν φθορὰν τερεῖ τινος καὶ ἀρμοδίως σχεδιασθέντος σκοπέ. Ἐν τούτῳ Καλόννηςτις (Calonne) ἐσυμβούλευσε τὸν βασιλέα, ὡς ἔχοντα εὐλογοφανεῖς αἰτίας, νὰ ἀποφύγῃ τὴν συνάθροισιν τῶν εὐπατριδῶν ἐκάστης ἐπαρχίας τῆς ἐπικρατείας τε, καὶ μετὰ τοῦτο παράδειγμα νὰ καλέσῃ εἰς τὸ βασιλεῖον τὴς ἐγκρίτους ἐκάστης ἐπαρχίας (α), ὥστε αὐτοὶ βλέποντες τὴν προφανῆ ἀμηχανίαν τῆς βασιλέως τρόπον τινα, νὰ σκεφθῶσι διὰ τὸ κοινὸν καλόν, καὶ διὰ τῆς φρονήσεως καὶ τῶν σοφῶν ψήφων των νὰ δικαιώσωσιν ἐνώπιον παντὸς τῆς λαῶ τῆς Γαλλίας τὴν γενομένην ἐκλογὴν, καὶ τὴν πρὸς αὐτὴς δοθεῖσαν πίσιν (β).

. 43.

Ἰακώβ ὁ πρῶτος βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας ἀπέδωκεν εἰς τὴν ἑταιρείαν τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν ὅλα τῆς τὰ δικαιώματα. Κατὰ προσαγὴν αὐτῆς ἔπλευ-

(α) Lavassor histoire de Louis XIII.

(β) Περὶ τέτων καὶ τῶν προηγμένων ἰδεὶ Necker de l'administration des finances. — Le Compte rendu au Roi.

σεν ὁ Ἑρρτικός Οὐδσών δια τῆς Ἀρκτε πρὸς τὰς
 ἀνατολικὰς Ἰνδίας, καὶ εὖρε τινὰ πορθμὸν, ὁ ὁπδοξ
 ὠνομάσθη Οὐδσών. Περὶ τὰ μέσα τῆς 17. ἑκατον-
 ταετηρίδος ἐκυρίευσαν οἱ Ἀγγλοὶ πολλὰς καὶ μεγά-
 λας τόπας τῆς Ἀμερικῆς· ἡ κυρίευσις τῆς νήσου
 Ἰαμαϊκῆς κατέστησε τὸ ἐμπόριόν των εἰς τὸ τὸ μέ-
 ρος τῆς γῆς ἐτι ἐπικερδέσερον. Ἐτει 1660 τῆ 23
 Σεπτεμβρίου ἐξέδωκαν τὸ γνωστὸν ψήφισμα περὶ τῆς
 ναυτιλίας, ἣτις ὠφέλησε τὰς θαλασσῖες δυνάμεις
 των, καὶ ἔβλαψεν ὅλας τὰς ἄλλας τῶν λοιπῶν
 βασιλείων (α), ἐβοήθησαν τὸς Πορτογάλλους,
 ζητῶντας νὰ φυλάξωσι τὴν ἀνεξαρτησίαν των,
 καὶ τὸ ἀναμφιβόλως ἦτο τὸ κάλλιστον μέσον νὰ
 οἰκαιοποιηθῶσι καὶ τὸ ἐμπόριον τῆς τῆ βασιλείας.
 Τοιοτρόπως λοιπὸν ἐπρόκοπτεν ἡμέρα τῆ ἡμέρα
 τὸ Ἀγγλικὸν ἐμπόριον, καὶ ἡ ναυτιλία· τὸ δὲ
 ἀκόλουθον ἔτος, ἦτοι τὸ 1661, ἔγειναν περιφανέσερα·
 τότε ἐσυστήθη εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ἡ Γβινέαν, ἐμπορι-
 κήτις ἔταιρεία, ἣτις κατ' ἀρχὰς μὲν εὐδοκίμησε
 τόσον ὀλίγον, ὥσε μόνις διετηρεῖτο, ἔτει ὅμως
 1663 ἔλαβε σερευτέραν καὶ λαμπροτέραν κατά-
 σασιν. Τὰ ἐπισημότερα μέλη τῆς ἔταιρείας ταύτης

(α) Essai sur les interêts du Commerce mariti-
 me. — Essai sur l'état du Commerce d'Ang-
 leterre, Tom. II, Chap. 3.

ἦσαν Αἰκατερίνα ἡ βασίλισ τῆς Πορτογαλίας, προσέτι ἡ μήτηρ τῆ βασιλέως τῆ ἀνδρός της, ἡ χήρ τῆ βασιλέως Καρόλου τῆ Α΄., ὁ ἀδράδελφός της Ἀρχιδύξ τῆς Τίτορκίας Γάκωβος, ἡ ἀδελφή του Μαρία Ἀρχιδύκισσα τῆς Αὐρηλιακῆς (*), ὁ ἀνάξ (α) Ρόβερτος, καὶ οἱ ἐπισημότεροι Pairs (β) καὶ πραγματευσαί. Ὁ δεύτερος Κάρολος ἔδωκεν εἰς τὴν ἐταιρείαν τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν πολλὴν ἄδειαν. Οὕτως αἱ καλαὶ πρῶδοι αὐτῶν εἴλκυσαν πλῆθος καραβίων ὀνομαζομένων Ἰντερλόπερ (γ), τὰ ὅποια ὁ Β΄ Γάκωβος ἐξήλειψεν. Ἐτεῖ 1685 ἡ ἐταιρεία ἐκίνησε πόλεμον ἐναντίον τῆ μεγάλης Μεγολ, καὶ μετὰ τὸν πόλεμον τῆτον ἠκολούθησεν ἔτεῖ 1688 ἡ γνωστὴ ἐπανάσχυσις εἰς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ ὁ πόλεμος μετὰ τὴν Γαλίαν. Κατ' αὐτὰς τὰς ἀνωμάλυσ

(*) Orleans.

(α) Ἀνάξ λέγεται παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ὁ Ἰταλιστὸς λεγόμενος Πρίγγιψ (Principe). ἰδὲ Κοραῖ σὺμειώσεις εἰς τὸν β΄ Τόμον Ἑλλ. βιβλιοθήκης σελ. 156.

(β) Pairs λέγονται, ὅσοι Ἀρχιδύκεις καὶ Κόμητες ἦσαν συγκαθέδροι τῆ ἐν Λονδίῳ Παρλαμέντκ.

(γ) Interloper καὶ Enterlooper λέγονται τὰ πλοῖα, ὅσα πλέσσι καὶ πραγματεύονται ἐκεῖ, ὅπε μίᾳ μόνῃ ἐταιρείᾳ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μετέρχηται τὴν πραγματείαν ἐκείνην τῆ τότε, μὴ ἀνήκοντα ὅμως εἰς ταύτην τὴν ἐταιρείαν.

περισάσεις ἐσυσήθη νέα ἔταιρεία, ἣτις ἐνωθεῖσα μετὰ τὴν παλαιὰν πολὺ περισσότερον ἐπέδωκεν. Εἰς ταύτας τὰς ἔταιρείας τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν ἄς προσεθῶσι καὶ αἱ τῆς Οὐδσωνίης πορθμῆ (α) τῆς εἰρηνικῆς θαλάσσης (β) καὶ τῆς Γροενλανδίας· κατεσκευάσθησαν δὲ διάφορα νέα ἔργαζήρια, οἷον σιδηροργεῖα, μεταξοργεῖα, σκιαδιουργεῖα, καὶ ἰαλουργεῖα (γ). Ἴσως ἐνθυμεῖται τις ἀκόμη τὰς ἀνοήτους καταδρομὰς τῆς Γαλλίας ἐναντίον τῶν Οὐγονοττῶν, οἵτινες μυριάδες τὸν ἀριθμὸν κατέφυγον ἐντάμα εἰς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ ἔφερον εἰς τῆτον τὸν τύπον πάμπολλα ἀποκτήσεως μέσα, μέχρι τῆς νῦν ἀκατάληπτα εἰς τὴς ἄλλης· τὴν τέχνην τῆς νᾶ βάφωσι τὰ βαμπακερὰ τὴν ἔφερον ἐκεῖ οἱ Βέλγιοι. Ἡ σύστασις ἐμπορικῆς τινος βελευτηρίης, ἡ ἀνέγερσις τῆς τραπεζῆς τῆς Λονδινίης, ἡ βελτίωσις τῆς ἐμπορικῆς, ἡ διόρθωσις τῆς ναυτιλίης, τῶν τελωνίων, καὶ τῶν νομισμάτων, ἡ ἐξ' ἴσης ἐπίπονος καὶ πολυδάπανος κατασκευὴ τῶν διωρύγων πρὸς εὐκολίαν τῆς μεταφορᾶς τῶν φορτίων (δ), ἡ σύστασις νέων ἀποικιῶν εἰς

(α) Hudsonsbay. (β) Südsee.

(γ) Taube Geschichte der Englischen Handelschaft, Manufacturen, Colonien und Schifffahrt.

(δ) Beschreibung der in England seit 1759—1780 vollendeten schiffbaren Canäle zur in-

τὴν βόρειον Ἀμερικὴν, ὅλα ταῦτα ἔγειναν εἰς ἐκεῖ-
 νους τῆς εὐτυχεῖς καιροῦς. Ἡ Σύγκλητος (α)
 διὰ τὴν αὐξήσῃ τὴν γεωργίαν τῆς, διώρισε βραβεῖα
 εἰς τῆς, ὅσοι ἐξέβαλλον ἀπὸ τὸν τόπον γεννήματα,
 τὸ ὅποιον ἔκαμε τοιαύτην ἐνέργειαν, ὥστε πολλάκις
 εἰς ἓνα χρόνον μετεφέροντο ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν εἰς
 ἄλλης τόπος γεννήματα ἑνὸς ἡμίσεως μιλλιονίς Λι-
 τρῶν σερλίνων (pfund Sterling) (β).

44.

Μετὰ τὸν θάνατον τῆ Β'. Καρόλ8 ἔτος 1700
 ἡ μοναρχία τῶν Ἰσπανῶν ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κα-
 τὰ τῶν Γαλατῶν. Οἱ Ὀλλανδοὶ προβλέποντες ἐκ

---

nern Gemeinschaft der vornehmsten Handels-
 Städte, nebst einem Versuche einer Geschich-
 te der inländischen Schifffahrt und aller in und
 aufserhalb Europa bekannten schifbaren Canä-
 le, von I. L. Hogrenge. Hannover 1780 in
 4. mit 10. Kupfert.

(α) Parliament Parlement σύνοδος τῶν πολιταρχῶν,
 οἱ ὅποιοι θεωρεῖσι κύριως τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις
 τῆ βασιλείας, καὶ πολλὰ σπανίως καταγίνονται καὶ
 εἰς πράγματα τῆ κριτηρίας.

(β) Ἴδε· 1. Athur Jungs Oeconomischen Reisen.
 2. Allgemeine Haushaltungs- und Landwis-
 senschaft von einer oeconomischeu Gesell-
 schaft in England.
 3. John Mills vollständiger Lehrbegrif von
 der Practischen Feldwirthschaft.

τέττε ζημιώδη ἐπόμενα, δὲν ἔλλειψαν τῆ νὰ ἐνωθῶ-
 σιν ἀμέσως μετὰ τῆς Ἀσρίας καὶ Ἀγγλίας. Κα-
 τὰ τὴν εἰρήνην τὴν εἰς Οὐλτραίεκτον 1713, ἔλα-
 βον οἱ Ἀγγλοὶ εἰς τὴν ἐξουσίαν τὴν Πλακεν-
 τίαν (α) τὴν Ἀκαδίαν, τὸν Οὐδσώνιον πορθμὸν (β)
 τὴν Κάλπην (γ), καὶ τὴν Μινόρκαν. Τὰ ὀχυρώμα-
 τα τῆς Δυνηκέρκης (δ) ἔπρεπε νὰ κατεδαφισθῶσι,
 καὶ ὁ λιμὴν νὰ γεμισθῆ (ε)· ἐκτὸς τῆτων ἐσυγχω-
 ρήθη εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἐταιρείαν τῆς εἰρη-
 νικῆς Θαλάσσης (ς) νὰ προμηθεύσῃ τῆς Ἰσπα-
 νικῆς Ἀμερικῆς εἰς τριάκοντα χρόνους 144 χιλιάδας
 δέλων· τῆτο ὄχι μόνον ἠλευθέρωσε τὴν ἐταιρείαν
 ἀπὸ τὴν ἀφευκτόν της πτώσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἔφερεν
 εἰς τὴν καλλίστην κατάστασιν, ὅσον καιρὸν διήρκεσε
 τὸ Ἀσσιεντικὸν συμβόλαιον (Contrat de

-
- (α) Piacenza. (β) Hudsons . bay.
 (γ) Gibraltar. (δ) Dünkirchen.
 (ε) Actes et memoires et autres pieces authen-
 tiques concernant la paix d' Utrecht. — Du
 Mont Corps diplom. T. VII. — Burnet. I. C.
 (ς) Südsee . Compagnie ἐμπορικὴ ἐταιρεία, γενο-
 μένη εἰς τὴν ἀγγλίαν ἐπὶ τῆς Βασιλίσσης Ἀννας
 χάριν ὅλων τῶν δανεισῶν τῆ βασιλείας, εἰς μόνους
 τῆς ὁποίης ἔδωκε τὸ δικαίωμα νὰ μετέρχωνται τὸ
 ἐμπόριον τῆς εἰρηνικῆς Θαλάσσης. Ἐπομένως ἐ-
 σηκάζῃ πάλιν αὐτὸ τὸ δικαίωμα, πληρωθέντος
 τῆ κεφαλαίς εἰς τὴν ἐταιρείαν, κατ' ἀρχαίς μὲν
 πρὸς 6 : ὑπερον ὅμως πρὸς 4 τὰ ἑκατόν.

l'Assiante) (α). Οἱ Οἰμανδοὶ ἀφ' ἧ ἐξεκένωσαν σχεδὸν τὴν θησαυρῆσ των κατὰ τῶν Γάλλων (β), τέλος ἠναγκάσθησαν ν' ἀλλάξωσι γνώμην, καὶ δεχόμενοι τὴν εἰρήνην, καὶ εὐχαριστηθῶσι μὲ τὸ δοθὲν εἰς αὐτὴς μικρὸν ὄφελος τῆ περιφραγματικῆ συμβολαίς (γ). Μὲ ὅλον τῆτο οἱ πολυχρόνιοι πόλεμοι ἠδυνάτισαν ἡ αὐτὸ τὸ ἐμπόριον ἡ τὴν ναυτιλίαν τῶν Γαλατῶν. Ἡ Μισσισιπικὴ ἑταιρεία, ἀφ' ἧ ἔπαθε πολλὰς μεταβολὰς, καὶ ἔκαμε χρῆν περὶ πρ 10· μιλλιόνια λιτρῶν (livres) ἠναγκάσθη νὰ πωλήσῃ τὰ δικαιώματά της εἰς πραγματευτὰς τῆ

(α) Ἀσσιεντικὸν συμβόλαιον τὸ μετὰ τῆ Βασιλείας τῆς Ἰσπανίας ἡ τῶν Ἀγγλων συμφωνητικὸν γράμμα διὰ τὸ ἐμπόριον τῶν δέλων. — Ἴδε τὸ Ἀσσιεντικὸν συμβόλαιον μὲ τὴν ἐμπορικὴν ἑταιρείαν τῆς Γουινέτας εἰς τὸ du Mont Corps diplom. T. III.

(β) Κατὰ τὸν Βαγευάαρον ἡ Τότου (Toz) αἱ ἀπὸ τὰς πολιτείας ἀναδεχθεῖσαι δαπάναι τῆ πολέμου ὑπερέβαινον τὰ ἑξακόσια μιλιάκια φλορινίων.

(γ) Περιφραγματικὸν συμβόλαιον λέγεται τὸ συμφωνητικὸν γράμμα, τὸ ποτὲ γενόμενον μεταξὺ Ἀβερίας ἡ Οἰμανδίας, ἀναίρεθὲν ὅμως παρὰ τῆ β'. Ἰωσήφ, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐσυγχωρήθη εἰς τὴς Οἰμανδῆς νὰ φυλάττασι φρερὰς εἰς τινὰ φρούρια τῆ Ἀβεριακῆ Βελγίε, διὰ νὰ τὰ ἔχωσι, ὡς προτειχίσματα κατὰ τῶν ἐχθρικών εἰσβολῶν τῶν γειτόνων.

Μαυλοβίε (S. Mal), ἔκτος τῆς ἐσερήθη τὸ δικαίωμα τῆς ψαρικής τῆς νέας γῆς κατὰ τὴν εἰρήνην τῆ Οὐλτραϊέκτ. Ὅλ' αἱ ἐμπορικαὶ ἐταιρεῖται, παραδείγματος χάριν ἡ τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, ἡ Σενεγαλική, ἡ Σιννική, ἡ Καναδαϊκή, καὶ ἡ τῆ ἀγίας Δομινίκες ἠνώθησαν, καὶ ὅλαι ἐντάμα ὠνομάσθησαν Ἰνδικὴ ἐταιρεία, καὶ διωρίσθησαν νὰ σερεωθῶσιν εἰς τὴν Ἀνατολίην.

45.

Οἱ Ἀγγλοὶ, ὡς πρῶτοι κτήτορες τῆς Ἀκαδίας, τὴν ὁποίαν ἄλλοι καλεῖσι νέαν Σκοτίαν, εἶχον ὑποχωρήσει ταύτην τὴν ἐπαρχίαν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Γαλλίας κατὰ τὴν εἰρήνην ἔτει 1667, χωρὶς νὰ συλλογισθῶσι τὰ μέλλοντα. Ἡ δὲ Γαλλία ἔκτισε φρέριον εἰς τὸν Ποδειτανὸν λιμένα (α), ἔκαμε σενήν συμμαχίαν μετὰ τὰς Ἰνδὲς, καὶ διὰ νὰ σερεώσῃ τὸ ἐμπόριόν της πολλὰς χρόνας, μετεχειρίζετο τοιαῦτα ὑποπτα μέσα, ὥστε ἔδωκεν αἰτίαν εἰς τὰς Ἀγγλὰς νὰ ἀποσείλωσιν ἐκεῖσε σόλον ὑπὸ ἡγεμόνα Βιλιάμον Φίππον (William Phipp), διορίσαντες αὐτὸν νὰ ὑποτάξῃ τὸν Ποτειτανὸν λιμένα, νὰ κατεδάψῃ τὸ φρέριον, καὶ νὰ διορίσῃ τινὰ διοικητὴν τῆς τόπ. Μόλις ἐπληρώθη αὕτη ἡ ἐντολή τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἀμέσως ἐλθόντες ἐκεῖ ἐκ δευτέρου οἱ Γαλάται ἐκυρίευσαν τὸν τόπον. Κατὰ δὲ τὴν εἰς

(α) Port Royal.

Οὐλτραϊεκτον εἰρήνην ἦσαν ὄχι ὀλιγώτερον βιασμένοι νὰ ἀφήσωσι τὰς κυριευθέντας τόπας, καὶ νὰ σέρξωσιν εἰς τὸ ἀκρωτήριο Βρετῶν (α) ἢ Λουῖσβούργον (β), τὸ ὅποιον ἐβεβαίωσε καὶ ἡ εἰς Ἀκχισγρῆναν εἰρήνη 1748. Οἱ Ἀγγλοὶ λοιπὸν ἐσοχάζοντο καὶ πολίσωσι τὴν Ἀκαδίαν, καὶ νὰ τῆς δώσωσι καλὴν τινα πολιτείαν, ἐν ᾧ οἱ Γάλλοι ὅλως ἀδιόφοροι, ἐάν παραβῶσι τὰς συνθήκας τῆς εἰρήνης, εἰσέβησαν εἰς αὐτὴν ἔνοπλοι. Διὰ τῆτο τὸ φέρσιμον τῶν Γάλλων ἔγειναν μὲν τὰ ἀνήκοντα προσλήματα, ἐπειδὴ ὅμως καὶ καθόλα δὲν ἐτελεσφόρησαν, καίτινες Γαλλικαὶ προσωποληπτικαὶ Γεωγραφίαι ἐπερίγραφον τὰ σύνορα τῆς Ἀκαδίας αὐτογνωμόως, μὴ ὑπομείνασα πλέον ἢ Ἀγγλία, ἀλλὰ πολεμήσασα τὰς Γάλλους κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, ἐκυρίευσεν εἰς μὲν τὰς δυτικὰς Ἰνδίας τὴν Γουαδελῶπαν, εἰς δὲ τὰς ἀνατολικὰς τὸ Ποντίχερυ (γ). Ἐτεῖ δὲ 1762: ἔγεινε φοβερώτερος ὁ πόλεμος μετὰ τὴν προσθήκην τῶν Ἰσπανῶν, καὶ τῶν Πορτογάλων, τῶν ὁποίων οἱ μὲν πρῶτοι ἦσαν πολέμιοι, οἱ δὲ δευτέρου σύμμαχοι τῶν Ἀγγλων· οἱ Ἰσπανοὶ ἔχασαν τὴν Ἀβάνα (δ) τῆς νήσου Κέβας εἰς τὴν Ἀμερικὴν, καὶ τὴν Μανίλλαν τὴν περιφανεσάτην τῶν

(α) Breton. (β) Louisbourg. (γ) Pontichery.
(δ) Havana.

Φιλιππικῶν νήσων εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας, ἀλλ' ἦσαν εὐτυχεῖς, καθότι ὁ πόλεμος ἔπαυσε τὸν αὐτὸν χρόνον, ἐπειδὴ εἴαν διήρκει μακρύτερα, ἤθελαν χάσει ἀκόμη περισσοτέρως τόπος. Εἰς τὴν τότε λοιπὸν γενομένην εἰρήνην ἔλαβον οἱ Ἀγγλοὶ τὴν Φλωρίδαν καὶ τὸ ἐλεύθερον νὰ κόπτωσι τὰ ξύλα τῆς Οὐνδύρας (α). Ἡ δὲ Γαλλία ὑπεχρεώθη νὰ παραχωρήσῃ τὴν Σενεγαλίαν κατὰ τὴν Ἀφρικὴν, καὶ ὅλο τὸ ἀρχαῖον μέρος τῆς Ἀμερικῆς (β). Τὸ ναυτικὸν τῶν Γάλλων ἠδυνάτησεν εἰς τὸ ἄκρον, ἐκ τῆ ἐναντίας οἱ Ἀγγλοὶ ἐσκέπασαν τὴν θάλασσαν με πολυαριθμῶς σόλως. Αἱ θαλάσσιοι δυνάμεις των συνίστανται μέχρι τῆς σήμερον εἰς 202 καράβια διαφόρων μεγέθους, καθωπλισμένα με 10 χιλιάδας κανονίων, εἰς 68 πολεμικὰς σαλέπας (chaloupes),

(α) Hondura.

(β) Παρισιακὴ εἰρήνη ἐν ἔτει 1763.

Ὁ τόπος, ἀπὸ τῆς Ποταμῆς δηλαδὴ τῆς ἀγίας Λαυρεντίας ἕως τῆς Μισσισιπίς, τὸν ὁποῖον ἐκυρίευσαν οἱ Ἀγγλοὶ εἰς αὐτὴν τὴν εἰρήνην, ἔχει ἕκτασιν ὑπὲρ τὰς δύο χιλιάδας μιλίων. Ἐκ τῆς ἐναντίας ἔχασεν ἡ Γαλλία τὸ ἀνθηρότατον μέρος τῆς νεότητός της, τὸ ἥμισυ τῶν χρημάτων της, τὰς σόλως της, τὸ ἐμπόριόν της, καὶ τὴν ὑπόληψίν της. Αἱ ὑπέρογκοι δαπάναι τῆς πολέμου ἔφθασαν εἰς μόνον ἕνα χρόνον τὰ τετρακόσια μιλιάδια. *Precis du Siecle de Louis XV.*

βομβητικὰς τριήρεις (α), καὶ ἄλλα πλοῖα, εἰς 44 καράβια 20 ἕως 100 κανονίων, τὰ ὅποια δὲν ἦσαν εἰς μεταχείρισιν τότε, ἐντάμα μὲ, ὅσα νεωστὶ κατασκευασμένα, καὶ ἔτι εὐρισκόμενα εἰς τὰς ναυσάθμους εἶχον κυριεύσει ἀπὸ τὰς Ἰσπανίας εἰς τὴν Κέβαν, ἐπάνω τῶν ὁποίων ἐπολέμην 184893 ναῦται, καὶ θαλάσσιοι στρατιῶται (β).

46.

Διὰ τὴν θεραπείωσιν τὴν ἔλλειψιν τῆς γλυκῆς νερῆς, τὴν ὁποίαν πολλάκις πάσχουσι τὰ καράβια, ἐπεχειρίσθησαν διάφορα πειράματα πρὸς καθαρισμὸν τῆς θαλασσίου νερῆς, ὅχι μόνον ἀπὸ τὸ ἄλας τε, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἀσφαλτώδη τε πικρότητα. Ἀγγλος τις χειρῆργος, τὸ ὄνομα Ἰρβιν εὗρε τέχνην νὰ στραγγίξῃ τὸ θαλάσσιον νερὸν, καὶ τὴν ἀπέδειξεν ὀρθὴν, κάμνων τὰ πειράματά τε μέσα εἰς Ἀγγλικὸν τι καράβι κατὰ τὸν μέγαν λιμένα (γ) ἐπὶ παρουσίας τῶν Ἀρχιθαλασσιῶν. Τὸ νερὸν ἦτο κατὰ τὴν γεῦσιν καὶ κατὰ τὸ βάρος ἀπαράλλακτον, ὡς τῆς πηγῆς.

(α) Οὕτω μὲ ἐφάνη νὰ ὀνομάσω τὰς γερμανικὰς λεγομένας Bombadiergallioten.

(β) Περὶ τῆς ναυτικῆς τῶν Ἀγγλων ἴδε. Geschichte der Schiffahrt, und Seemacht Grossbritanniens von den frühesten Zeiten bis 1779. von Friedrich Herym.

(γ) Portsmouth.

δίσ (α). Τρώγοντες οἱ ναῦται τὰ ξυνὰ λάχανα τῆς Βεσφαλίας ἐφυλάττοντο ἀπὸ τῆς κερβετικῆς λε-
 μενον πάθος (β)· τὴν αὐτὴν καλὴν ιδιότητα φημί-
 ζεται, ὅτι ἔχει καὶ ὁ ἀζύμωτος ζύθος. Κατ' ἔτος
 1765 ἔγεινεν ἡ ἐφεύρεσις τῆς περιφήμου θαλασ-
 σίης ὠρολογίης, τὸ ὅποιον δείχνει ἕως 10. γεω-
 γραφικῶν μιλίων μῆκος τῆς θαλάσσης, καὶ διὰ τὸ
 ὅποιον ὁ ἐφευρετὴς αὐτῆς Ἰωάννης Ἀρρίζων (Harr-
 son) Ἀγγλος τὸ γένος ἔλαβε διορισθέντα τινα
 βραβεῖα ἀπὸ τὴν Σύγκλητον· ὡς καὶ τὰ ἐναπολειφ-
 θέντα ὀρφανὰ τῆς εἰς Νέρθειμ (γ) διδασκάλου Μαυέ-
 ρου, τῶν ὁποίων ὁ πατὴρ ἐφεύρε τὰς σεληνογγρα-
 φικὰς πίνακας (Mondstabelle), ἔλα-
 βον δωρεὰν 3000· λιτρῶν σερλίνων (pfund Ster-
 ling), διότι ἔτσι οἱ πίνακες ἐχρησίμευσαν πολλὰ
 εἰς τὸν ῥηθέντα Ἀρρίζωνα πρὸς τὴν κατασκευὴν τῆς
 θαλασσίης τε ὠρολογίης· ἔλαβε δὲ καὶ Ἰωάννης Βίρ-
 dos (John Bird) εἰς τὸ Λονδίνιον ἀνάλογόν τινα ἀν-

(α) Κατὰ τὸ 1765 ἔτος ἐδοκίμασε πρῶτος ὁ Ποσ-
 συνιέρων εἰς τὴν Γαλλίαν νὰ κάμη τὸ θαλάσσιον
 νερὸν πόσιμον διὰ τῆς διύλισμῆς.

(β) Ἀσθένεια ἀκολοθῆσα μάλιστ' εἰς τὰς ναύτας, ἢ
 ἀπ' ὀκνηρίαν, ἢ ἀπὸ ὑγρότητα, καὶ ψυχρότητα
 τῆς ἀέρος, ἢ ἀπὸ γεῦσιν ἀλμυρῶν πολλῶν.

(γ) Göttingen.

ταμοιβὴν διὰ τὸ μέγαλον ἡλιακὸν ὥρολόγιον
(α) τῆς κατεσκευῆς τῆς. ἄλλης δὲ πλέον ἄς μὴ ἀ-
ναφέρωμεν.

47.

Μὲ ὅλα ταῦτα ἐξ αἰτίας τῆς πολέμου μεταξὺ
Βρετανίας, καὶ τῶν Ἀμερικῶν ἀποικιῶν ἐξέπεσεν
ὄχι ὀλίγον τὸ Ἀγγλικὸν ἐμπόριον, καὶ ἡ ναυτική.
Αἱ Ἀγγλικάι ἀποικίαι ἐκείνῃς τῆς μέρες τῆς γῆς
ἦσαν ποτε ὑπόχρεοι νὰ ἐξαγοράζωσιν ἀπὸ τὴν μη-
τέρων τὴν Ἀγγλίαν παντὸς εἶδους ἀναγκαῖα,
ὅσα δὲν ἐγέννα ὁ τόπος τῶν· τὰ δὲ πολυποίκιλα γε-
νήματα τῆς τόπων ἐδύναντο νὰ τὰ μετακομίσωσι
μόνον μὲ Ἀγγλικά καράβια εἰς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ
ἔπειτα ἐκεῖθεν εἰς ἄλλα ἔθνη. Πρὸς ὠφέλειαν καὶ
μυγαλητέραν ἐπίδοσιν τῶν Ἀγγλικῶν ἐργαστηρίων
ἦτο εἰς αὐτὰς ἀπηγορευμένον νὰ ἐγείρωσιν εἰς τὸν
τόπων τῶν ἐργαστήρια· ἀπεκλείσθησαν λοιπὸν ἀπὸ
πάσης ἀμέσῃς πραγματείας μὲ ἄλλης τόπων καὶ βασί-
λεια. Ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς Παρισιακῆς εἰρήνης τὰ
ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν εἰς τὰς Ἀμερικὰς ἀποικίας κατ'
ἔτος μεταφερόμενα φορτία ἐτιμῶντο δὺν ἡμισυ μιλ-
λιόνια λιτρῶν Στερλίνων, ἐκ τῆς ἐναντίας, ὅσα ἀπὸ

(α) Mauerquadrant, εἶδος ὥρολογίῃς εἰς τὴν Ἀστρο-
νομίαν, τὸ ὁποῖον στηρίζουσιν εἰς τὸν τεῖχον διὰ
νὰ κάμνωσι μὲ αὐτὸ τὰς ἀναγκαίας παρατηρήσεις
εἰς τὸν Οὐρανόν.

τῶν ἀποικιῶν ἔμβαινον εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐν μιλλιό-
 νιον. ἕτως ὅλα τὰ περιφερόμενα νομίσματα τῶν με-
 τρητῶν ἠφάνιζοντο καθ' ἑκάστην ἀπὸ ἐκείνης τῆς τό-
 πης, καὶ κατεσάλαζον εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἀντὶ τὰ
 σέρξωσιν εἰς ταῦτα τὰ πλεσιοπάροχα μέσα οἱ Ἀγγ-
 γλοι, καὶ τὰ λυπηθῶσι τὰς ἀποικίας, καὶ τὰς δια-
 τηρήσωσιν εἰς καλὴν ἁρμονίαν, ἐφάνησαν, ὅτι ἐλη-
 σμῶνησαν εἰς ποῖον βαθμὸν ἰσχύος καὶ δυνάμεως ἔφ-
 θασαν ἤδη ἐκεῖναι. Τριῦτον λαὸν συνισάμενον ἀπὸ
 δῶ ἡμισυ μιλλιόνια ἀνθρώπων εἰς τόσον ἀπομεμα-
 κρυσμένον κλίμα, ὅπερ εὐρίσκεισιν ἐξαπλάσιον τὴν
 τροφῆντων, καὶ τὰ πρὸς ζωάρκειαν, τοιῦτον λαὸν
 λέγω, ἐπεφόρτισαν μὲ τὸν ἐν γένει μισέμενον φό-
 ρον τῆς βασιλικῆς φραγίδος (acte de Tim-
 bre), καὶ τὸν παρώξουναν βαρύνοντές τον μὲ φόρος
 ἐπὶ φόρος καὶ δασμὸς ἐπὶ δασμὸς διὰ τὴν ὕαλον, διὰ
 τὸ χαρτίον, διὰ τὸ θήιον (Thee), καὶ ἔτι διὰ πολ-
 λά ἄλλα γεννήματα. ἐσύνησαν πρὸς τῆτο τὸ τέλος
 εἰς τῆς λιμένας τῆς Ἀμερικῆς ἰδιαίτερα τελώνια·
 ἔσειλαν ἐκεῖ καθωπλισμένα καράβια, ναυαρχέμενα
 ἀπὸ Ἀγγλῆς, τὰ περιπλέωσιν ἀκαταπαύτως τὰ
 παράλια τῶν Ἀγγλικῶν ἀποικιῶν, τῆς ἐμπόδισε
 τὸ ἀπόκρυφον ἐμπόριον μὲ τὰς γειτνιαζέσας Ἰσπα-
 νικὰς, Πορτογαλικὰς, καὶ Γαλλικὰς ἀποικίας, χω-
 ρὶς τῆ ὁποῖε ἦτο ἀδύνατον πλέον εἰς αὐτῆς τὰ κερ-
 δῆσωσιν, ὅσας ποσότητας ἔπρεπε τὰ πληρώσωσιν
 εἰς τῆς Ἀγγλῆς, εἰς τῆς ὁποῖε ἦσαν ἐξ ἀρχῆς

χρεῶσαι, ὡς ἀγοράσαντες ἀπὸ αὐτῆς ἐργαση-
 ριακά. Οἱ Ἀμερικοὶ ἐθεώρουν τὰ βίαια ταῦτα
 ἐπιχειρήματα τῶν Ἀγγλων, ὡς δυνασικὰς ἀρπα-
 γὰς τῆς ἀρχαίας τῶν ἐλευθερίας, καὶ τῶν πολιτικῶν
 δικαιωμάτων, καὶ ὡς παραβάσεις τῶν συνθηκῶν ἐκεί-
 νων, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ πρόγονοὶ τῶν ἑκατοίκισαν
 τῆτον τὸν τόπον, καὶ ὡς διάλυσιν ἐκείνων τῶν συγ-
 γενικῶν δεσμῶν μὲ τὰς ὁποίας ὅλοι ἐντάμα ἠνώ-
 θησαν ξενῶς, καὶ ὡς προφανῆ καθαίρεσιν τῆς γενικῆς
 τῶν εὐδαιμονίας. Οὕτω λοιπὸν διατεθειμένοι διέκο-
 ψαν πᾶσαν πραγματείαν μὲ τὴν Βρεττανίαν, καὶ
 ὀρμήσαντες ἔξαφνα, ἐκυρίευσαν, ὅσα ἐμπορικὰ κα-
 ράβια ἦσαν ἀραμένα εἰς τὸν λιμένα τῆς Ρόσον, καὶ
 φορτωμένα ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας μὲ Θήιον, ρίψαν-
 τες 327 κιβώτια εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ κηρύξαντες
 τέλος γενικὸν πόλεμον κατὰ τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν
 ἐν Φιλαδελφίᾳ ὄλων τῶν ἀποικιῶν σύνοδον, καὶ διὰ
 τῆς ἰδίας τῶν ἀνδρίας, διὰ τῆς συνεργείας τῶν Γάλ-
 λων, καὶ τῆς συνδρομῆς τῶν Ἰσπανῶν ἔλαβον τὴν
 ἀνεξαρτησίαν τῶν, τὴν ὁποίαν ἐπεσφράγισε περισ-
 σότερον ἢ δευτέρα Παρισιακὴ εἰρήνη κατ' ἔτος 1783.
 Ἐκτοτε δὲ συνέβησαν μεταξύ τῶν Ἀμερικῶν τοιαῦ-
 ται μεταβολαὶ περὶ τὰς τέχνας, καὶ τὸ ἐμπόριον,
 καὶ τὴν ναυτιλίαν, ὥστε ἤλαττῆτο καθ' ἡμέραν ἢ πο-
 τὲ μεταξύ ταύτης καί τινος πολιτισμένης ἐπικρα-
 τείας τῆς Εὐρώπης μεσολαβῆσα μεγάλη διαφορά.
 Ὅσα δὲ γεινήματα προήρχοντο ποτὲ ἄγνεφα ἀπ'

ἐκείνης τῆς τύπης, τὰ ἐτεχνύργησαν αὐτοὶ μὲ τὴν ἀκρίβειαν, ὅσης ἐπιδεικτικὸς εἶναι ὁ ἐμπειρότατος τεχνίτης. Οὗτοι ἔχουσιν ἐργαστήρια ῥέχων καὶ Μισσολινίων, πλημμυρῶσιν ἀπὸ ἰσῆς διαφόρων εἰδῶν λεπτοῦφάντες, μήτε εἶναι σελημένοι χαρτεργείων, ταπητεργείων, βυρσοδεψεργείων, σκιαδιεργείων, ὑαλουργείων, σιδηρουργείων, καὶ μεταλλουργείων. Οὗτοι μετὰ τῆς Ἀγγλίας εἶναι ἐπιτηδειότατοι γὰρ κατασκευάζωσι καράβια διαφόρων μεγέθους, γὰρ τὰ καθοπλίζωσι, καὶ γὰρ τὰ κυβερνῶσι. Εἰς τῆς Ἀγγλίας δὲ πρέπει γὰρ χρεωσῶσι τὴν πρώτην βάσιν τῆς τωρινῆς πολιτείας καὶ πολιτισμῶν, κατὰ τὰ ὁποῖα ἀγωνίζονται ἀκόμη μὲ ὅλας τὴν τὰς δυνάμεις γὰρ προχωρήσωσι περαιτέρω.

48.

Ἐξ αἰτίας τῶν εἰς Ἀγγλίαν πολλῶν ἀπηγορευμένων φορτίων, καὶ διὰ τὰ βαρῆα δασύματα ἤρξανεν ἔκτοτε ἀδιακόπως ἢ ἀπόκρυφος πραγματεία (α) μετὰ τῶν Ἀγγλῶν καὶ τῶν Γάλλων, καὶ εἰς τῆς Γάλλους ἐπροξένησεν ὑπέριμετρα κέρδη· ἡ Γαλλία ἔμβαζε κατὰ τῆτον τὸν μουσικὸν τρόπον εἰς τὴν Ἀγγλίαν πολὺ κρασίον, ῥακὴν, χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ σιγήτια, πλέγματα μεταξωτὰ (β), ἰσοῦς, καὶ λοιπὰ, ἐλάμβανε δὲ ἀντ' αὐτῶν ἐκτὸς τῶν χρημάτων, ὅσα τῶν βαναυσικῶν ἐργαλείων ἦσαν ἀπαραιτή-

(α) Contrabando. (β) Dantelles.